Innovasjon
Norge

Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket

2020

22.03.2021

VISIT…

LANZAROTE
Caliente.com

Innovasjon Norge

Innhold

Innlending 3

Rammer og tilsagn 3

Gjennomføring 4

Teknologi 5

Saksbehandling 5

Innlending

Rammen for Verdiskapningsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket var på 87 mill. kroner i 2020 (inkl. vederlag).

Koronasituasjonen påvirket i liten grad den totale aktiviteten knyttet til investeringer i fornybare energikilder. Men enkelte prosjekter ble påvirket av forsinkelser og valutaendringer.

Programmet gir primært investeringsstøtte til investeringer i fornybar energi i landbruket, men yter også støtte til og gjennomfører informasjons- og kompetansehevende aktiviteter, som kan frembringe flere investeringsprosjekter innen både teknologi og energi.

Rammer og tilsagn

Det ble innvilget 90,1 mill. kroner til 210 prosjekter i 2020 som er det største antallet prosjekter siden programmet ble startet i 2003. Saksbehandlingen gjennomføres med et team på åtte personer fra ulike regionkontorer i Norge.

Grunnet koronasitasjonen var det i hovedsak fokus på saksbehandling i 2020 og lite proaktiv aktivitet. Generelt er interessen for å investere og ta i bruk fornybare/klimavennlige løsninger i landbruket stor og dette resulterer i stort antall søknader om investeringsstøtte til IN.

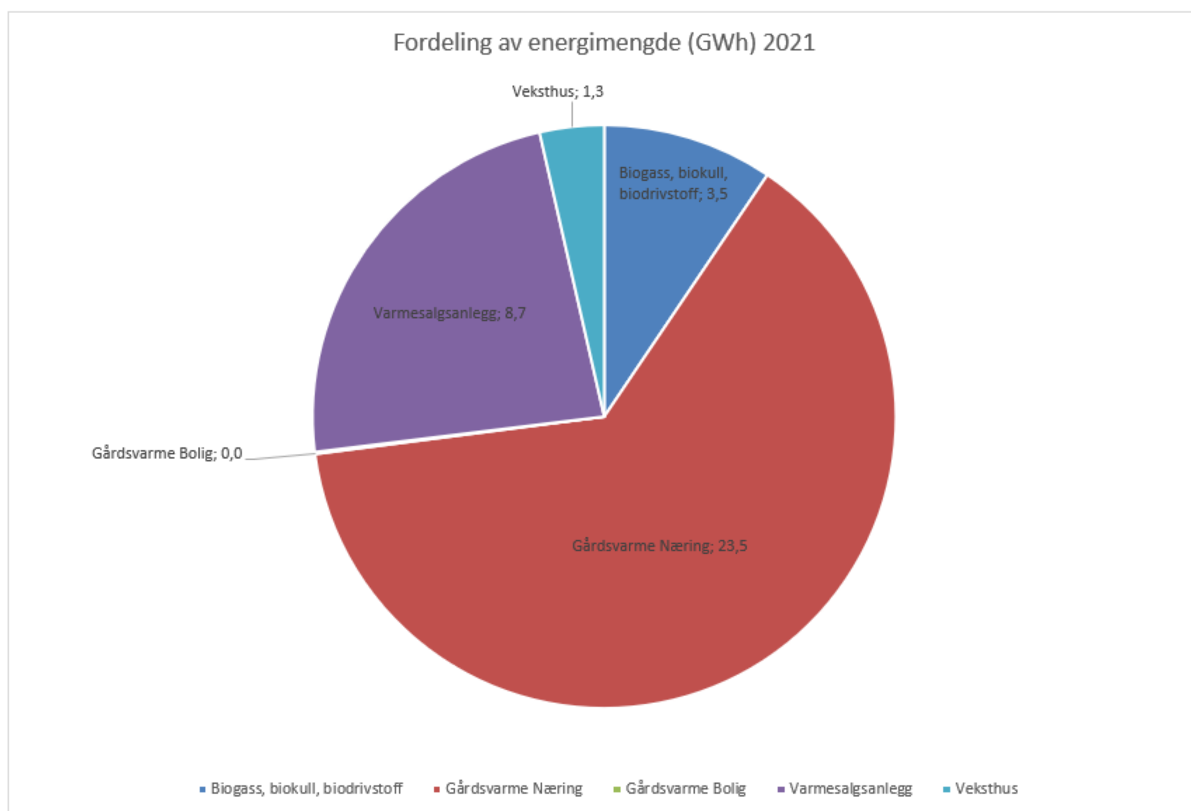
Tabell: Fordeling av antall prosjekter, tilskudd og energimengder på LMD kap. 1150, post 50. Mill. kroner.

Prosjekttype	Antall saker			Innvilget i mill. kroner			Energimengde i GWh		
	2003-2018	2019	2020	2003-2018	2019	2020	2003-2018	2019	2020
Biogass, biokull, biodrivstoff	42	2	4	22,8	2,5	13,6	3,3	1	3,5
Brenselproduksjon	162	6	7	63,6	2,5	3,1	0	0	0
Forprosjekt	204	16	7	19,2	1,7	0,5	0	0	0
Forstudie	239	10	8	8,3	0,7	0,3	0	0	0
Gårdsvarme Næring	1109	115	163	293,1	50,3	57,7	189,6	23,2	23,5
Gårdsvarme Bolig	562	7	1	17,2	0,6	0,1	24	0,3	0
Komp. og utredning	172	6	3	31,6	3,7	1,9	0	0	0
Varmesalgsanlegg	216	23	14	225,7	28,2	11,6	185	12,3	8,7
Veksthus	31	3	3	15,5	3	1,4	31	1,5	1,3
Sum	**2737**	**188**	**210**	**697**	**93,3**	**90**	**433**	**38**	**37**

Gjennomføring

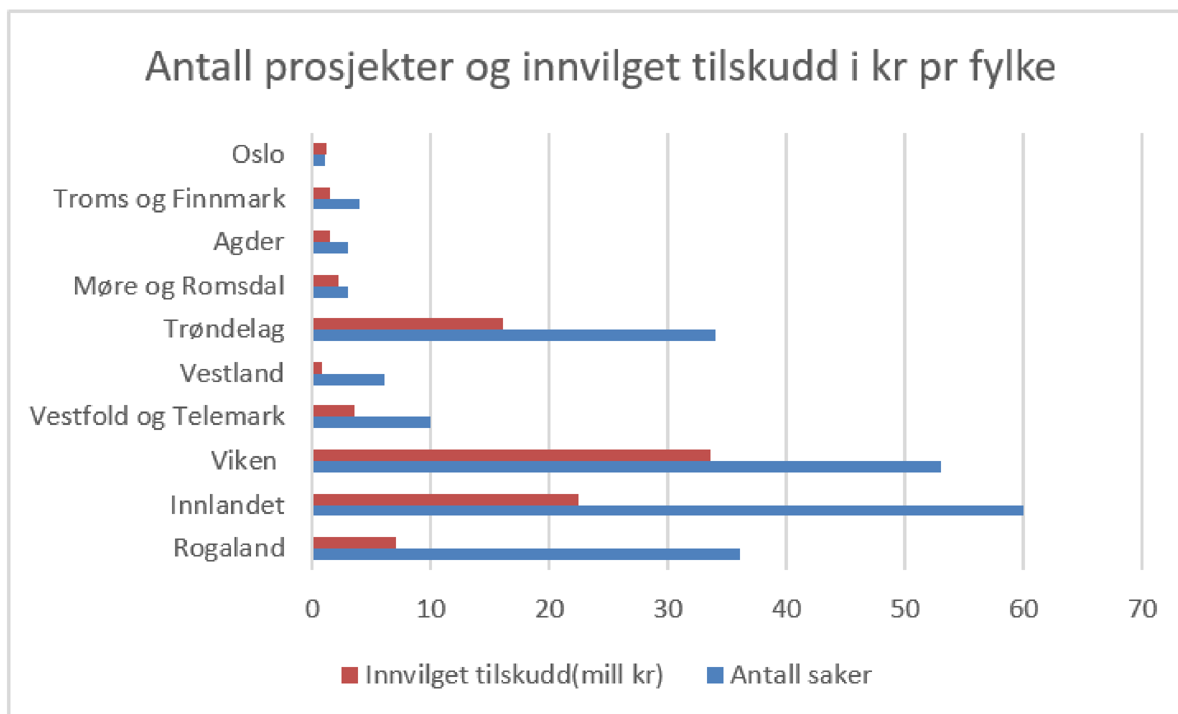
Programmet styres etter en målsetting om økt produksjon og bruk av fornybar energi og reduserte klimagassutslipp. I tillegg skal programmet bidra til å introdusere ny teknologi til landbruket. Det ble støttet ny produksjon av fornybar energi på 37 GWh i 2020. Dette tilsvarer energibehovet til 2 500 eneboliger. Gårdsvarmeanlegg og varmesalgsanlegg utgjør den største andelen av sakene.

Figur: Fordeling av produsert energi i GWh på kategorier av anlegg.

Andelen varmesalgsanlegg var noe mindre i 2020 enn tidligere år, mens biokull/biogass øker i antall og energimengde. Det er nå flere tilbydere av mindre biogassanlegg og anlegg for biokull i det norske markedet. Driftssikre løsninger, lavere anskaffelseskostnader og bedre driftsøkonomi, gjør at det er mulig å oppnå tilstrekkelig lønnsomhet for bygging av slike anlegg. Det fortsatt slik at det er relativt store gjødselvolum (over 3 500 m^3) som skal til for å kunne forsvare investeringer i biogass. Det ble bygget 3 biogassanlegg og et biokullanlegg med støtte fra programmet i 2020. For biokull er det usikker markedsavsetning og store forskjeller i pris. Dette medfører at det stilles krav om inngåtte avtaler på salg av biokull med volum og pris for søknader til IN.

Antallet prosjekter som inkluderer solceller øker og det er klar trend i at lønnsomheten for slike anlegg blir bedre. I 2020 ble innvilget støtte til 80 prosjekter der solceller var en del av de omsøkte kostnadene. 70 av prosjektene var rene solcelleanlegg.

Antallet prosjekter øker i Rogaland, mens det fortsatt er få saker i Nord – Norge og på Vestlandet. Økningen i Rogaland skyldes åpning for bruk av varmepumper, varmegjenvinnere og solceller. Dette er løsninger som passer godt med klimasonen og med høy tetthet av produksjoner som gris og kylling der slike løsninger passer godt.

Teknologi

I 2020 ble det første kommersielle biokullanlegget bygget på Rudshøgda i Ringsaker kommune. Her benyttes flis fra fjøset på slakteriet og fra transportbilene til å produsere biokull. Overskuddsvarmen leveres inn til slakterianlegget. Dersom det blir et økende marked for biokull vi liknede anlegg kunne bygges på gårdsbruk basert på restråstoff fra mange typer produksjoner.

Det ble innvilget tilskudd til 2 ulike konsepter knyttet til gjenvinning av varmeenergi i biorest og hygienisering av substrater i biogassanlegg. Utover dette ble det innvilget støtte til et fyringsanlegg som kan forbrenne kornavrens.

Innen grøntproduksjonen ble det i 2020 støttet uttesting av et dyrkingskonsept for å øke utnyttelsesgraden av vekstarealet og legge til rette for enda bedre vekstforhold.

Det er jamn interesse for utprøving/testing av nye konsepter og teknologier og det forventes at det vil være samme omfang på dette området i 2021.

Saksbehandling

Grunnet at rammene ble disponert i juni 2020 har flere saker blitt liggende på vent, noe som betyr økt saksbehandlingstid da søknadene blir liggende som ikke ferdigbehandlet i vårt

system. Men ser en bort fra dette er kostnader pr sak og tidsforbruket pr sak redusert etter omorganisering av saksbehandlingen og innføring av nytt saksbehandlersystem.